

F V R F

FLYGVAPENFORENINGARNAS
RIKSFÖRBUND

FRIVILLIGA FÖRSVARET *billigt för staten*

Det frivilliga försvaret i vårt land — i form av befälsutbildning etc — är av en sådan omfattning och utgör ett sådant styrkekomplement att vi torde stå i särklass i detta hänseende vid en internationell jämförelse. Nyttan för Sveriges försvar är obestridlig och betydande. Ett mycket stort antal värnpliktigt befäl håller sig ständigt väl övade, följer med i den tekniska utvecklingen och kan därför snabbt vara försvarsberedda.

Det frivilliga försvaret är billigt för staten. Den frivilliga personalen övas och utbildas på fritid, oftast mot mycket låg ersättning. Jämfört med stampersonal blir kostnaderna mycket låga. Detta är till uppenbar nytta för svensk samhälls-ekonomi.

Försvarsupplysning är ett väsentligt och nödvändigt inslag i vårt demokratiska samhälle. Den personal som engageras i det frivilliga försvaret är positiv till och intresserad av försvaret och kan därför göra en stark insats för att sprida upplysning om försvaret. I dagens läge med på sina håll förekommande försvarsnegativism eller rent av nihilistisk inställning till samhället är detta upplysningsarbete viktigare än det varit på mycket länge.

Statsmakterna bedömer också det frivilliga försvaret som så värdefullt att betydande anslag tilldelas. För FVRF:s del kan vi tacksamt notera det förtroende som statsmakterna visat vår organisation. Sålunda har statsanslagen till FVRF under tioårsperioden 1962/63—1971/72 successivt ökat från 110.000 kronor till icke mindre än 785.000 kronor.

Antalet medlemmar i FVRF var hösten 1962 omkring 3.000. Vid halvårsskiftet 1971 uppgick antalet till nära 4.400. En stor och tacksam ökning.

Vi kan alltså konstatera att FVRF seglar för förlig vind och har fått en allt större slagkraft. Vi som haft förmånen att få vara med i arbetet under de gångna tio åren erfar stor glädje och tacksamhet över detta. Vi känner arbetsglädje och vi tror på framtiden. ☆

Olle Karleby
Föbundsordförande

Frivilligutbildningen ett väsentligt komplement

Saklig information och debatt ett krav

★ ★ *De frivilliga försvarsorganisationerna och deras dryga en miljon medlemmar är goda exponenter för en fast försvarsvilja i en tid då en högljudd minoritet pläderar för värnpliktsvägran och bojkott mot /samt infiltrering inom försvaret.* ★ ★ ★

Nödvändigheten av saklig information och debatt om försvaret, som en del av samhället, är obestridlig. Den upplysning som frivilligorganisationerna — en av vårt lands största folkrörelser — bedriver genom sina medlemmar, utgör utan tvekan en väsentlig faktor i strävandena att sprida förståelse för nödvändigheten av ett effektivt totalförsvaret. Det faktum att det här är fråga om civila människor som tagit ställning för försvaret och som genom sitt frivilliga militära engagemang bereds tillfälle att skaffa sig ett sakligt diskussionsunderlag ger goda förutsättningar för en ökad förståelse för försvaret.

Rekrytering för frivillig utbildning inom försvaret är en annan viktig punkt på frivilligorganisationernas program. Frivilligutbildningen är nämligen ett viktigt och väsentligt komplement till den ordinarie utbildningen för att öka krigsförbandens effekt och för att täcka personalbehovet inom krigsorganisationen. Det är sålunda önskvärt att den av 1960 års värnpliktsutredning bedömda användbarheten hos krigsplacerad personal efter utbildning i det obligatoriska värnpliktsystemet — godtagbar — höjs till "god". Det är också önskvärt att det värnpliktiga befälet får ökad utbildning, så att deras möjlighet att svara för och utbilda sina egna förband under krigsförbandsövningar förbättras. Lika önskvärt är att kvinnor deltar i försvarsverksamheten i befattningar som de är väl skickade att bestrida. — Dessa viktiga önskemål är möjliga att uppfylla genom de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet.

◆ ◆ Den minskning av utbildningstidens längd inom det ordinarie systemet, som man nu av ekonomiska skäl tvingas överväga kommer sannolikt att öka behovet av deltagande i frivillig militär utbildning. De frivilliga försvarsorganisationernas arbete kommer därigenom att få ökad betydelse.

Chefen för flygvapnet är väl medveten om den frivilliga försvarsverksamhetens betydelse för flygvapnet och ger den sitt stöd. Därför har frivilligdetaljer organiserats i flygstaben och vid flottilljerna. Målsättningen för detaljernas arbete är bl a att vara kontaktorgan med de frivilliga försvarsorganisationer — Flygvapenförbundet Riksförbundet (FVRF) och Riksförbundet Sveriges Lottakörer (SLK) — som flygvapnet i första hand samverkar med.

Frivilligdetaljerna har vidare att särskilt arbeta för att den frivilliga personalen känner till sitt förbands verksamhet lika väl som man inom förbandet skall medverka till att sprida kännedom om den frivilliga försvarsverksamheten.

Det är av stor vikt att de frivilliga (som icke ständigt tjänstgör) hålls informerade och bereds tillfälle att delta i övningar, så att de känner sig som fullvärdiga medlemmar i det förband där deras insats inom flygvapnet är av väsentlig betydelse.

LOTTOR I FLYGVAPNET

Flerparten av lottorna i flygvapnet placeras

i luftförvarstjänst. Men många placeras även i förplägnadstjänst, underrättelse-tjänst, sambandstjänst och personalvårdstjänst. Lottor placeras ofta i kvalificerade befattningar. Inom alla verksamhetsområden ställs krav på snabbhet, samarbetsförmåga och initiativkraft. Särskilt för den högre utbildningen, som syftar till krigsplacering i befattningar av arbetsledande art, kräver dessutom goda ledaregenskaper. Det är därför nödvändigt att lottorna efter genomförd grundutbildning fullgör sin repletionsutbildning — i första hand som krigsförbandsövning vid det förband där de krigsplacerats.

● Behovet av att det värnpliktiga befälet deltar i frivilligutbildningen är stort. Detta beror dels på vad som tidigare sagts beträffande möjligheten att genom frivillig befälsutbildning höja utbildningsnivån och öka förmågan att utbilda och leda egna förband vid krigsförbandsövning, dels på det värdefulla i att kvalificerade och intresserade meniga får möjlighet att utbilda sig till befäl. Deras positiva inställning och goda utbildning bidrar till att krigsorganisationens effektivitet ökar. Särskilt viktiga uppgifter är att genom frivillig befälsutbildning utbilda instruktionsunderofficerare vid luftbevaknings kompanier och att genom omskolning utbilda personal i luftbevakningstjänst. — Att denna utbildning genomförs som frivillig befälsutbildning innebär en väsentlig avlastning av förbandets uppgifter i samband med krigsförbandsövning.

Inom FVRF bedrivs även utbildning av manlig ungdom. Denna utbildning syftar också till — förutom att ge en orientering om totalförsvaret som samhällsfunktion och att vara en förberedelse för värnpliktstjänstgöringen — att utveckla ledarförmåga och ha sådan kvalitet och omfattning att ungdomarna skall kunna tjänstgöra inom flygvapnets luftbevaknings- och basorganisation.

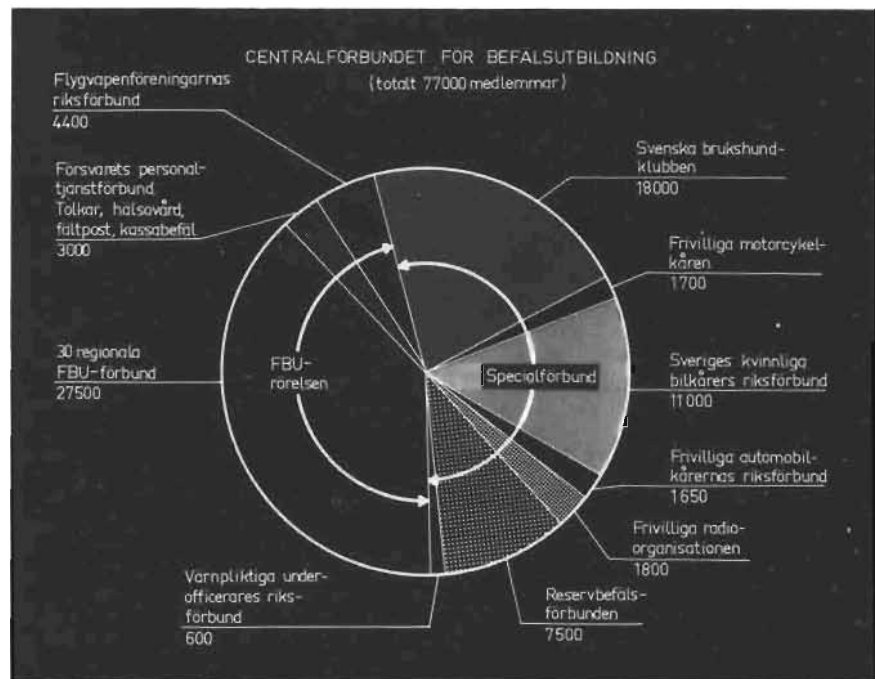
Utbildningen av såväl lottor som värnpliktiga och FVRF-ungdom syftar alltså till att öka effekten i krigsorganisationen. — Dessutom sker utbildningen av den frivilliga personalen till instruktörer, så att denna personal skall kunna delta i genomförandet av utbildningen. Det är väsentligt att i möjligaste mån bereda frivilligpersonalen tillfälle att tjänstgöra som instruktörer.

◆ ◆ Erfarenheterna hittills av den frivilligutbildade personalens insatser inom flygvapnet har varit goda. Rekryteringen har varit tillfredsställande. Det finns

all anledning att se positivt på de frivilliga försvarsorganisationernas möjligheter att även i framtiden väl hävda sig i uppgifterna att vara ett allt viktigare komplement till den obligatoriska värnpliktsutbildningen. ■

Björn Hedberg

Över en miljon frivilliga!

**CFB
FBU
FVRF
FOS** ?

Vad är nu detta? Och hur hänger det ihop? — — — Jo, **CFB** är Centralförbundet för befälsutbildning, som idag omfattar drygt 77.000 medlemmar. Förbundet bildades år 1943 genom en omorganisation av Sveriges landstörmsföreningars Centralförbund, vilket i sin tur bildades år 1912. Det är alltså landstörmsrörelsen som är ursprunget, och den frivilliga befälsutbildningsrörelsen av idag är en direkt efterföljare till landstörmen.

CFB är nämligen huvudorganisation för frivillig befälsutbildning, **FBU**. Eftersom denna verksamhet i huvudsak omfattar värnpliktiga, räknar vi också till **FBU** vissa självständiga föreningar som fungerar över hela riket i kraft av sin specialutbildning, nämligen Befälsföreningen Militärtolkar, Frivilliga hälsovårdsbefälsföreningen, Föreningen Fältpostbefäl och Försvarets kassabefälsförening. Försvarets personaltjänstförbund har motsvarande karaktär och hör till **FBU**.

◆ ◆ I **FBU**-rörelsen ingår även **FVRF**, Flygvapenföreningarnas riksförbund. **FVRF** hör alltså till **FBU** och bedriver i mångt och mycket likartad verksamhet som de trettio regionala **FBU**-förbunden. Dessutom

bedrivs speciell utbildning som hänförs till flygvapnets område. **FBU**-förbunden replierar på försvarsområdesstaberna. Flygvapenföreningarna stödjer sig på flygflottiljerna. **FVRF** omfattar 27 föreningar — vars geografiska område ibland sammanfaller med **FBU**-förbundens, ibland inte.

Tiden torde vara mogen för en översyn av organisation och verksamhet **FBU** contra **FVRF**. Centralförbundets överstyrelse har tillsatt en rationaliseringsutredning (**RU 70**), som har avverkat etapp 1, omfattande riksstämman och annan central verksamhet. Etapp 2, omfattande regional och lokal verksamhet, påbörjades i januari 1972. "RU 70" kommer bli att behandla frågan om **FVRF**'s ställning i **FBU** och **CFB**.

FBU-rörelsen omfattar alltså 35.000 medlemmar, dvs i stort sett hälften av **CFB**'s totala medlemsantal. I **CFB** ingår i övrigt sju specialförbund, vars namn och antal medlemmar framgår av bild. Dessa specialförbund fungerar självständigt och är olika hårt bundna till **CFB**.

◆ ◆ Härutöver finns andra frivilligorganisationer. Tex Frivilliga skytterörelsen (220.000), Riksförbundet Sveriges lottakårer (73.000), Svenska röda korset (600.000), Sveriges civilförsvarsförbund (50.000) och Föreningen svenska blå stjärnan (10.000), för att nämna de största. — Hemvärnet ingår i armén och sjövärnskåren i marinen.

Samtliga 23 frivilligorganisationer är representerade i **FOS** — Frivilligorganisationernas samarbetskommitté. Antalet medlemmar är sammanlagt över 1 miljon. — Ungefär var 8:e svensk (statistiskt sett) är alltså med i någon frivilligörelse. Det är ett gott uttryck för den försvarsvilja, som trots allt finns i det här landet i betydande omfattning!

Björn Orward

FVRF är nu 10 år och har på denna tid vuxit till en mycket betydande organisation. Frivilliga försvarsorganisationer har dock i olika former funnits mycket länge i Sverige.

Den äldsta av våra nuvarande frivilligorganisationer bildades redan i början av 1860-talet – nämligen Frivilliga skytte-rörelsen. 1865 bildades Föreningen för frivillig vård av sjuka i fält. I början av 1900-talet organiserades Landstormsbefälskurser med frivilligt deltagande – vilket var början till FBU-rörelsen.

Under första världskriget organiserades bl a grundstommen till Sjövärnsskåren, Blå Stjärnan och Frivilliga Automobilkåren och under mellankrigstiden tillkom ytterligare föreningar och förbund. 1940 organiserades Hemvärnet, vilket snabbt fick mycket stor omfattning. Sedan dess har ytterligare organisationer tillkommit.

I dag är det sammanlagt över en miljon medlemmar i frivilligorganisationerna... och då är inte Hemvärnet medräknat i denna siffra. En miljon medlemmar i ett land med bara dryga 8 milj invånare! – 1/8 av Sveriges befolkning ställer frivilligt upp för försvar av rikets gränser. **Röster att lyssna och ta hänsyn till.**

FVRF som nu firar 10-års-jubiläum kan härledas ur SLBF (Sveriges Luftbevak-

ningsförbund), som bildades 1955 för att leda Luftbevakningsföreningarnas verksamhet. Luftbevakningsföreningarna började organiseras enl av Luftbevakningsinspektionen utgivna anvisningar i början av 1955.

Före SLBF:s tillkomst fanns endast sex luftbevakningsföreningar och de saknade gemensamma riktlinjer för sin verksamhet. De var närmast att betrakta som kamratföreningar – även om de i många fall utförde ett gott arbete för flygvapnet. Utvecklingen gick dock framåt – även om det i vissa fall gick långsamt och med viss svårighet.

Så är vi framme vid en viktig milstolpe i utvecklingen – "Uppsala Möte" den 23 mars 1962. Då bildades FVRF. Bland de drivande krafterna vid detta möte var bl a nuvarande hedersledamöterna i FVRF generalmajor K J A Silfverberg och överste H Svenow. Antalet medlemmar var vid detta års utgång ca 2.900. 1962 tilldelade också Kungl Maj:t riksförbundet 110.000 kr. Tidigare hade förbundet inte disponerat några medel av större betydelse. – Och därmed var FVRF:s verksamhet igång. Utvecklingen har gått stegvis uppåt. Just nu är FVRF på väg uppåt snabbare än någonsin tidigare. – Världen idag visar på betydelsen av ett starkt svenskt försvar... och svensken inser det allt mer och mer. ■

**Var åttonde
svensk
tränar
frivilligförsvar**

UTTRYCK FÖR FÖRSVARSVILJA

**Röster
att lyssna
och
ta hänsyn till**

Titt på

foto denna sida: tor måvstrand

KÖPINGSVIK

★ ★ Köpingsvikslägret är sedan några år förstahandsläger för FVRF. Det ligger i Köpingsvik, den största badorten på Öland – 3 km från Borgholm och 30 km från Färjestaden. ★ Fritiden erbjuder stora möjligheter till fina bad – lägret har egen barnvänlig badstrand – till strövtåg på det särpräglade alvaret och till besök vid flera av landets intressantaste kulturminnesmärken – Borgholms slottsruin, fornborgarna Gråborg och Ismanstorpsborg. ★ Öland är känt för att vara ett av Sveriges soligaste sommarlandskap och naturen är säregen: Stora Alvaret i söder – en landskaps- typ, som Öland är ensamt om i hela Europa – Byrum raukstrand och Neptuni åkrar i norr och väster, Bödabuktens milslånga sandplage i öster. Väderkvarnar och pittoreska radbyar fullständigar bilden av landskapets särart. ★ Flo- ran och fågellivet är synnerligen intressant. ★ Öland har under många år stått i centrum för turistintresset. ★ ★ ★

NÅGRA UTFLYKTSMÅL MED KM-AVSTÅND FRÅN KÖPINGSVIK

Länge Erik, Ölands norra udde	65 km
Neptuni åkrar — säregna strandvallar	55 km
Byrum raukar — kalkstens kust i egendomliga formationer	45 km
Blå Jungfrun — egendomlig granitö i Kalmarsund	(båt från Byxelkrok)
Källa ödekyrka — försvarskyrka från 1100-talet	33 km
Åleklinta — vacker strand	10 km

KÖPINGSVIKSLÄGRET

	norrut ↑
	↓ söderut
Borgholms slottsruin och Solliden	4 km
Kapelludden med S:t Birgittas kapell, Stenkors, Fyr	11 km
Störlinge sju kvarnar — öns längsta rad av kvarnar	11 km
Ismanstorpsborg — intressant fornborg med 88 husgrunder	20 km
Gråborg — öns största fornborg, 220×165 m	35 km
Stora Alvaret — 40×10 km, världsberömt	40 km
Länge Jan fyr torn, Ölands södra udde, Fågelstation	80 km

lägren

foto denna sida: styrbjörn ericson

GOTTSKÄR

- ★ ★ *Kombinera en härlig vistelse på västkusten i sol och sälda med en utbildningskurs. Tag gärna familjen med Dig eftersom möjligheter finns att på platsen erhålla inkvartering.*
- ★ *Om Du har tält eller husvagn med Dig, finns välordnad campingplats, där kan Du även få låna ett stort tält för hela familjen samt genom lägerledningen lösa utspisningsfrågan för en mycket billig penning.*
- ★ *En gång Gottskär — alltid GOTTSKÄR.*

★ ★ ★

Landets äldsta FBU-läger. Frivillig befälsutbildning har bedrivits där sedan 1923. Ombyggt, utbyggt och nu modernt med trevliga ljusa lokaler. Beläget på Onsala, halvön med det oblandade salta havsvattnet kring sina stränder. Lägerområdet, ca 14 tunnland barn- och familjevänlig västkustterräng, är helt intakt och erbjuder obegränsade möjligheter till camping och parkering.

Förläggning. Eleverna bor i nyrädda förläggningslokaler.

Förplägnad. Utspisning sker i lägets rymliga matsal. Lottorna svarar för mathållningen. Valförsett marketenteri finns.

Övningar. För övningar anslås i regel 6 tim dagligen, vanligtvis mellan kl 8—15, varefter eleverna själva disponera sin tid.

Övrigt. Stor samlingsal med radio, radiogrammofon och TV. Tillfälle till fisketurer om kvällarna i fiskrika vatten. Dans varje kväll på närbelägna "Gottskärs Havsbad".

Utflyktsmål. Kungsbacka ca 10 km, Särö ca 15 km, Göteborg (Liseberg) ca 40 km.

Lägets postadress. FBU-läget, Gottskär.

Telefon. 0300/600 89.

Förfrågningar. Verkställande sekreteraren 031/15 76 73, Fo-staben, Fack, V. Frölunda 5, tel. 031/29 20 80/174, 340.

★ ★ Av de riktlinjer för verksamheten under år 1972–73, som antogs vid årets förbundsstämma kan man bli utläsa att rekryteringen till värnpliktsutbildningen bör intensifieras ytterligare och att ungdomsrekryteringen bör hållas på nuvarande nivå! ★ ★ ★

FVRF:s riktlinjer för framtida verksamhet

I stort har verksamheten gått efter samma riktlinjer under ett par år. Bakgrunden är följande. FVRF har två huvuduppgifter: 1) Dels att ge värnpliktig personal kompletterings- eller vidareutbildning, 2) dels att bedriva ungdomsverksamhet med pojkar före värnplikts-tiden. Ungdomsverksamheten har en rad syften. Utöver den rent ungdomsvårdande uppgiften skall verksamheten vara en förberedelse för kommande värnplikts-tjänstgöring och utbildningen skall omfatta ledarutbildning samt en yrkesutbildning till vissa krigsbefattningar inom bas- och luftbevakningstjänsten. Krigsplacering av FVRF-ungdom efter frivilligavtal har skett mycket sparsamt, däremot har ungdomarna lämnat värdefull medverkan genom att villigt ställa upp på övningar.

När FVRF för 10 år sedan övertog SLBF:s gamla verksamhet fick just ungdomsverksamheten en relativt stor omfattning, under det att utbildningen av värnpliktiga blev av mera blygsam omfattning. Under de första åren gällde det främst att öka all verksamhet. Men ungdomen var mer lättrekryterad än de värnpliktiga. Ungdomsverksamheten kom därför att expandera.

◆ ◆ Omkring år 1966 stod det klart att våra tilldelade medel ganska snart skulle bli en gräns för ytterligare expansion. FVRF började då efter CFV:s önskemål att mer satsa på värnpliktsutbildning. Samtidigt var målet att hålla ungdomsverksamheten kvar på uppnådd nivå. Knappheten på medel tvang FVRF att efterhand rationalisera verksamheten allt hårdare. Vi fick dra åt svängremmen allt hårdare, kanske ibland allt för hårt. Men i stort lyckades vi, och värnpliktsutbildningen har under de senaste åren ökat avsevärt utan att nämnvärt ha inskränkt på ungdomsverksamheten.

Förra året, 1970–71, började vi genomföra det nya systemet för FBU-verksamhet — "System 70" — och i samband därmed fick hela frivilligrörelsen väsentligt ökade anslag. Rekryteringen blev den gränssättande faktorn. Men genom goda insatser i våra föreningar lyckades vi att väl fylla våra planerade kurser. Vi ökade vår värnpliktsutbildning med mer än 50 proc och den har därmed nått en aktionsvärd och för flygvapnet betydelsefull omfattning.

För det år som nu pågår har vi också relativt gott om medel och det är vår förhoppning att värnpliktsutbildningen skall öka ytterligare — så även ungdomsverksamheten. Mycket hänger på hur väl vi lyckas med rekryteringen. Som framgår av de riktlinjer som citerades inledningsvis, avser vi att även nästa år fortsätta på den inslagna vägen.

◆ ◆ Om läget just nu är ganska ljust så ter sig framtiden dock mera osäker. Av allt att döma kommer medelstilleddningen att bli konstant. Möjligheterna att få mer hjälp än för närvarande från de militära myndigheterna torde även bli starkt begränsade. Vi får vara glada om vi kan få behålla vad vi har idag. Det bästa vi kan hoppas på är kompensation för kostnadsfördyringar. Vi måste alltså planera vår kommande verksamhet inom den ekonomiska ram vi har idag. Skall vi kunna öka verksamheten kan det endast ske genom rationaliseringar, som ger oss mera utbildning per satsad krona. Vi har erfarenhet av sådan rationalisering och vi vet att något kan vi säkert vinna — troligen dock inte mycket. Detta därför att dels har vi tidigare rationaliserat verksamheten i avsevärd grad, dels tål FBU-verksamheten inte alltför hård rationalisering. Trivseln måste nämligen finnas kvar, annars går det inte att få folk att delta.

Resultatet av detta blir, som jag ser det, att vi i framtiden när det gäller värnpliktsutbildningen måste koncentrera oss på de grenar där det största flygvapenbehovet finns. Vi måste också försöka få större relevans i våra kurser. Kurser med 4–5 deltagare får vi säkerligen inte råd med. Detta betyder att det måste gå längre tid innan en viss typ av kurs kan upprepas. Resultatet av detta blir troligen ett ökat rekryteringsmotstånd... samtidigt som rekryteringen över huvud taget bör ökas. Detta därför att vi bör få visst urval och därigenom en ökad elevkvalitet.

Även ungdomsverksamheten är viktig — inte minst av sociala skäl. Möjligheterna att i framtiden få anslag även utanför fjärde huvudtiteln bör utredas. För att detta skall kunna ske måste vi nog vara beredda att delvis ändra utbildningen — speciellt betr den rent militära delen. Jag tror att detta nog skall kunna gå utan att den huvudsakliga målsättningen behöver ändras.

◆ ◆ Även om utbildning är FBU-rörelsens viktigaste uppgift så är den information om försvaret, som sprids till alla medlemmar och deras familjer, också av stor betydelse. Därför bör även denna del av verksamheten beaktas. Årets stämma betonade vikten av familjevänliga föreningsaktiviteter inom FVRF, under mottot att stärka folkrörelsetanken i frivilligförsvaret. Exempel på sådana aktiviteter gavs, varav en del ägt rum i samverkan med andra FBU-organisationer. I framtiden torde alla organisationer inom FBU och andra frivilligorganisationer ha mycket att vinna av samverkan och samarbete — både i effektivitet och i trivsel. ■

Sven Alm

foto: john forsell

☆☆ FVRF:s frivilliga befälsutbildning och utbildning av FVRF-ungdom är en stor tillgång för flygvapnet. Utbildningen medför bli en ökning av det värnpliktiga befällets förmåga att lösa sin uppgift och att vakanser för värnpliktigt befäl kan fyllas. Genom att delta i flygvapnets övningsverksamhet gör FVRF-ungdomen en mycket god försvarsinsats. ☆ ☆ ☆

Den frivilliga försvarsutbildningen innebär bli goda kamratkontakter, intressant utbildning i trevlig miljö samt ökad säkerhet inför den militära uppgiften vid krigs-förbandsövningar och i krig.

För personal som skall omskolas till luftbevakningstjänst i samband med krigsförbandsövning innebär det också att krigsförbandsövningens längd minskar från 15 till 18 dagar, om omskolningen genomförs som frivillig utbildning i FVRF:s regi. Sådan utbildning kan genomföras antingen som sammanhängande under en veckas tid centralt anordnade läger (sommar- eller vintertid) eller lokalt i närheten av bostads-orten på kvällstid och/eller över veckoslut.

Den frivilliga utbildningen erbjuder överhuvudtaget stora valmöjligheter betr val av ämnesområden, tid och plats. Dessutom utgår för värnpliktiga ekonomiska förmåner i form av bli skattefria traktamenten, premier, familjebidrag och sjukvårdsförmåner enl gällande bestämmelser — beroende på vilken utbildning man väljer. Förplägnad, utrustning, inkvartering och resa bostaden—utbildningsplatsen är kostnadsfri. Dessutom är den som deltar i utbildningen olycksfallsförsäkrad. — Familjemedlemmar kan i de flesta fall erbjudas förläggning och förplägnad av god standard vid deltagande i centralt anordnad utbildning på läger. Kostnaden är förhållandevis låg.

UTBILDNINGSSYSTEM

Värnpliktigt utbildningen anordnas antingen som befodrings- eller kompletteringsutbild-

Kurssystem för frivillig befodringsutbildning av värnpliktigt befäl i FV (Princip)

Tabell A

Deltagare	Kursen kallas	F- ¹⁾ skede	K- ²⁾ skede	A- ³⁾ skede	B- ⁴⁾ skede	T- ⁵⁾ skede	Premie
Löjtnant	Kaptenskurs Bk Kn		Kursbrev	3×två veckor	Två veckor	22 dagar	2.400: —
Fänrik	Löjtnantskurs Bk Lt	36 tim	Kursbrev	Två veckor	Två veckor		1.200: —
(Utbildning till fänrik sker i det ordinarie systemet)							
Sergeant	Fanjunkarekurs Bk Fanj	36 tim	Kursbrev	Två veckor	Två veckor		750: —
Överfurir	Sergeantkurs Bk Serg			Två veckor	2×två veckor	22 dagar	550: —
Furir	Överfurirkurs Bk Öfu	36 tim		Två veckor	Två veckor		275: —
Menig	Furirkurs Bk Fu			Två veckor	Två veckor	Lveb: 8 dgr Bas: 15 dgr	140: —

- ¹⁾ Förberedelseskede
²⁾ Korrespondensskede
³⁾ Allmänt skede

- ⁴⁾ Befattningsskede
⁵⁾ Tjänstgöringsskede (vid förband)

Frivilligverksamhetens uppläggning idag

ning. — Befodringsutbildningens syfte är att kvalificera för förordnande i högre tjänstegrad och ge kompetens för krigsplacering i högre befattning. — Kompletteringsutbildningen syftar till att vidmakthålla och vidareutveckla förmågan i krigsbefattningen.

Befodringskurserna är fastställda till tid och innehåll (tabell A), medan kompletteringsutbildningen — beroende på ämnesval — är av olika längd. Kompletteringsutbildningen kan omfatta ledarskapsutbildning, skytte, militär idrott etc.

Såväl befodringsutbildningen som kompletteringsutbildningen kan antingen bedrivas som centralt anordnad utbildning sammanhängande till tiden och förlagd till olika läger eller som regional/lokal utbildning förlagd till eller i närheten av delta-

garnas hemort. Befodringsutbildning över bk öfu anordnas emellertid bara som central utbildning.

UTBILDNINGSMOMRÅDEN

Befodringsutbildning bedrivs i flygvapnet inom områdena bas- och luftbevakningstjänst och omfattar bla utbildning till stabsunderofficer, luftbevakningsstationschefer, befattningar i luftförsvarsgruppcentraler, sjukvårdsunderofficerare, transportbefäl, vaktplutonchefer, klagöringsstationschefer och stationskompanichefer. Dessutom ger utbildningen kompetens för deltagande som instruktör vid frivillig utbildning. För instruktörens verksamhet utgår ersättning med olika belopp — beroende på under vilka former utbildningen bedrivs.

Tillträde till kurser förutsätter medlemskap i en flygvapenförening (e d) och därutöver (betr befodringsutbildning) betyg lägst X, 7, 7 från senaste obligatoriska utbildning. Kompletteringsutbildningen står öppen för all krigsplacerad personal, som är medlem i en flygvapenförening (e d).

UNGDOMSUTBILDNING

Målsättningen för ungdomsutbildningen är att den bla skall vara ungdomsvårdande, den skall ge en god orientering om försvaret som en del av samhället, och den skall vara en förberedelse för kommande värnplikstjänstgöring. Dessutom är utbildningen av sådant innehåll att ungdomarna skall kunna tjänstgöra i flygvapnets luftbevaknings- och basorganisationer. Instruktörs- och ledarutbildning förekommer i sådan omfattning att FVRF-ungdomen skall kunna tjänstgöra som blträdande instruktör efter genomförd utbildning. För deltagande i utbildningen krävs att man är medlem i en flygvapenförening (e d) och att man fyller minst 15 år det år då utbildningen påbörjas.

Utbildningen bedrivs såväl centralt som lokalt — instruktörskurserna dock endast centralt. Specialutbildningen anordnas under skolornas vinterlov och består till största delen av skidåkning ... som syftar bla till att ge eleverna fjällvana. Kurserna är förlagda till platser där tillgången på snö och backar är god. Övrig central utbildning anordnas sommartid på läger.

Kurssystem för FVRF-ungdom (Princip)

Tabell B

Kurs	Omfattning (Tim)									
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
1. Grundläggande- och vidareutbildning										
Grundkurs (Gk)	AFU ¹⁾					SU ²⁾				
Allmän ledarskurs (Lk)	AFU					Led ³⁾ SU				
Instruktörskurs 1 (Ik 1)	AFU					Led				
Instruktörskurs 2 (Ik 2)	AFU					Led				
2. Specialkurser										
Vinterkurs (Vk)										
Fjällkurs (Fk)										

- ¹⁾ Allmän försvarsutbildning
²⁾ Specialutbildning

- ³⁾ Ledarskapsutbildning
⁴⁾ Praktisk tjänstgöring som bitr instruktör

KURSSYSTEM

Utbildningen (tabell B) består dels av ett fast utbildningssystem (grundläggande- och vidareutbildning), dels av specialkurser.

Grundutbildningen sker på endera linjerna luftbevakningstjänst (luftbevakningsstation eller luftförsvarsgruppcentral) eller bastjänst. För att få en så allsidig inblick som möjligt i flygvapnets luftbevaknings- och basystem kan den som valt ut ett visst grundalternativ även skaffa sig kunskap om de andra tjänsterna genom tillval.

Deltagandet i utbildningen är fritt enl samma principer som gäller för deltagande i frivillig befälsutbildning, men en mindre avgift (15 kr) tas ut för att vara till hjälp för anordnande av fritidsaktiviteter — tex utflykter och korvgrillarkvällar. — Ingen kostnad debiteras dock vid lokal utbildning.

Lennart Carlson

Från flygvapenpojke...

foto: styrbjörn ericson

... till markkadett

Det började med en affisch uppsatt på min skola i Gävle. Jag skulle just fylla 15 höstar och hade inga speciella intressen för varken flygplan i allmänhet eller flygvapnet i synnerhet. Näja, jag gick i alla fall till mitt första möte med Uppland—Gästrikke flygvapenförening. Jag kom på mig själv med att tycka att det inte verkade så toktigt.

Under mitt första år som flygvapenpojke fick jag bli lära mig identifiera olika flygplan. Man släpade ut mig i skogen på orienteringar. Sist men inte minst fick jag lära mig stå på en luftbevakningsstation och med mina vaksamma ögon bevakade det svenska luftrummet och blixtnabbt rapportera luftläget till lottorna nere i centralen.

Sommaren kom och jag skulle ut i den vida världen. Målet var sommarkursen i Köpingsvik på Öland. — Det blev en i sanning glivande tid. Men redan efter 14 härligt annorlunda somrardagar styrdes kosan hemåt igen... dock med lika många goda som nya trevliga kontakter i bagaget. Jag fortsatte med hemortsutbildning och fick då bli träningskjuta med gevär. Så pass bra gick det att jag kunde ta muskötormärket. En prestation som jag då tyckte var enorm. Poängen blev visst 35 av 50 möjliga. — Ett trevligt och framför allt nyttigt avbrott blev vinterkursen. Där fick jag lära mig den inte alltför lätta konsten att rätt använda skidor och stavar i fjällmiljö.

En ny sommar kom. Krigsflygskolan på Ljungbyhed hägrade och där skulle jag få min första utbildning till instruktör. Det var i stort sett vid den tiden som jag började fundera på det här med ett yrke inom flygvapnet. Efter 14 ganska hårda dagar, med bli pedagogik- och psykologistudier samt träning i att hålla lektioner, vändes staven åter mot norr.

Väl hemma i Gävle fick jag praktisera mina nyförvärvade teoretiska kunskaper på en nybörjarkurs. Denna praktiska del av instruktörsutbildningen avslutades med en vinterkurs — anordnad av min egen förening i Tierp.

Följande sommar beslöt jag mig för att gå en av FVRF anordnad kurs i Gottskär på Västkusten. Jag ville lära mig något om föreningsliv och föreningsverksamhet. Och mycket riktigt fick jag snart nytta av kunskaperna. Ty på hösten blev jag invald i Gävleavdelningens styrelse. Samma höst och våren därpå gick jag som biträdande instruktör på en äldrekurs i Gävle och Uppsala.

Sommaren 1969, den kanske händelserikaste sommaren i mitt FV-liv, började med tjänstgöring som instruktör på det för mig vid det laget så välbekanta Ljungbyhed... och fortsatte med något som jag aldrig ens hade vågat drömma om. Jag blev uttagen som en av dem som skulle få delta i det Internationella flygkadettutbytet. Jag och åtta andra flygvapenpojkar fick tillbringa tre helt fantastiska sommarveckor i USA. Min vänskapskrets kom att utökas till att gälla hela världen.

Nej, nu lider visst lektionen mot sitt slut. — Och i och med sommaren 1970 led också min femåriga tid som flygvapenpojke mot sitt slut. Jag började därefter som aspirant på F2 i Hågernäs. Samma höst var jag med om att bilda Gästrikke FVf, där jag idag sitter som sekreterare. — Som sagt, det har gått sju år sedan jag såg den där affischen i skolan... och fortfarande sitter jag på skolbänken — nu dock på en dylik inhyst i Flygvapnets Krigsskola, F20. — Skall man tjäna sitt land med jobb inom försvaret så är FLYVAPNET den rätta platsen! ... Även för dig!

Owe Wagermark

☆☆ En härlig sommardag i juli 1971 lyfte en TP 79:a (DC-3), med mig och 17 andra lyckliga flyg- och flygvapenpojkar samt två följeofficerare, från Bromma med den amerikanska flygbasen Rhein-Main i Västtyskland som mål. Vi hade haft turen att bli uttagna till årets IACE-utbyte, International Air Cadet Exchange, som samlar deltagare från ca 30 länder världen över. Alla med ett flygintresse långt större än hos vanliga dödliga. ☆☆☆

Fjolårets utbyte innefattade: 9 ungdomar till USA under ledning av löjtnant Janneryd, 5 till Storbritannien under ledning av löjtnant Hovfander, 2 till Nederländerna samt 2 till Canada — dit jag tillsammans med Bertil Wiman från Uppsala skulle resa till.

På Rhein-Main hade vi litet tid över och vi använde den till att titta oss omkring på den enormt stora flygbasen. Ett flygplan landade ungefär varannan minut på den civila delen av flygplatsen. På flygplatsen såg vi många ovanliga flygplan. Vad sägs om tex världens största transportkärror Boeing 747 och C-5 A "Galaxy" samt C-141 "Starlifter". Jakt och attackplan var det emellertid ont om. Det fanns bara några stycken Lockheed F-104 "Starfighter". På kvällen var det middag och vi fick tillfälle att tala med andra länders ungdomar.

Dagen därpå satt vi, som skulle åka till Canada, i en brittisk Argosy på väg till den enda kvarvarande canadensiska basen i Europa, Lahr. Lahr var en gammal tysk jaktflygbas från kriget, så det var med största intresse vi såg oss omkring där. I Lahr fick vi segelflyga med hjälp av vinsch. Detta innebar att flygplanet bogserades upp av en ca 3.000 m lång stålwire, vars ena ände var fäst i en stor bogsermaskin. Detta förfaringsätt praktiserades allmänt i Västtyskland, vilket tyvärr innebar att topphöjden bara blev 200—300 m och flygtiden 10—15 min.

På kvällen flög vi till Canada i en av Military Service Flights 707:or. Military Service Flights är ett flygbolag som får utnyttjas av anställda vid Canadian Armed Forces samt deras familjer. Priserna låg

Med flygvapenpojkar till Canada

naturligtvis under de civila flygbolagens. — det var en fantastisk upplevelse att flyga på 12.000 m höjd och se solen som nästan aldrig gick ner under horisonten!

◆◆ 707:an landade i Trenton, i mellersta Canada, efter 8 timmars flygning. Vi välkomnades av representanter för Air Cadet League of Canada, vilket ungefär motsvarar vårt FVRF. Vi fick sova ut ordentligt efter resan, som hade varit ganska tidskrävande och därmed tröttnat våra sinnen och kroppar.

De följande ca 3 veckorna for vi på en fantastisk rundresa i Canada med flyg, buss och båt. Första veckan tillbringade vi till stor del i provinsen Quebec, där staden Montreal ligger. — När jag kom till Canada blev jag först förvånad över att det var så varmt. Man föreställer sig Canada som ett ganska kallt land även om sommaren, men så var inte fallet. Canada har ett mycket utpräglat fastlandsklimat, därav den varma och vackra sommaren.

I Quebec började vi med att åka till en relik från gamla tider, Upper Canada Village. Byn visade på ett intressant och givande sätt hur de gamla byggnaderna i Canada såg ut samt nybyggarens roll i samhällsbildningen. Resan gick vidare till privata värdar i Trois-Rivieres, där vi fick inblickar i hur dagens kanadensare lever. Både byggnaderna och människorna var ungefär som hemma i Sverige, med vissa smärre undantag.

Montreal hade mycket att bjuda på, bl a världsutställningen som fanns kvar i nästan oförändrat skick. Sveriges paviljong var dock nedmonterad. Det fanns emellertid mycket annat att titta på, tex USA:s paviljong som syntes över hela området. Ett helautomatiskt låg ombesörjde transporten inom området. I Montreal hade också det civila flygbolaget Canadair sin verkstad och huvudbyggnad.

Vi hade nöjet att under vistelsen i verkstaden också titta på Canadair:s nya Boeing 747. Till jumbojettarnas fördel kan sägas, att deras motorer är mycket tystare än tex de hos Boeing 707.

◆◆ Ottawa, Canadas huvudstad, hade mycket att bjuda på. Tex två mycket fina museer: Canadian War Museum och National Aeronautical Collection. På det förstnämnda museet såg jag bl a den berömda svenska Boforskanonen samt engelsmännens luftess under andra världskriget — Spitfire. Det andra museet var ett rent flygplanmuseum, jämfört med Malmsslätt ca 4—5 gånger större. Museet hade enormt mycket och ovanligt att bjuda på. Vad sägs tex om Lockheed L-12 A, det första helmetalflygplanet. Och Avro Anson, Fairrey Battle I, Bristol Bolingbroke, två tyska raket- och jaktplan fanns också — Messerschmitt 163 B och Heinkel 162. Ett modernt jaktplan fanns också, Lockheed F-104

"Starfighter". Detta plans vingar är så vassa, att man varit tvungen att sätta plastskydd på dessa för att skydda besökarna från att skära sig...

Canadas flygvapen, RCAF, är till stor del baserat på transport, vilket innebar att vi såg ytterst få jakt- och attackplan.

Vi besökte också storstaden Vancouver på västkusten. Vancouver var en storslagen stad, särskilt när vi såg den från Gros Mountain, ett berg utanför staden. På Gros Mountain, fick kamraten Roy från Hawaii för första gången se snö, som han tyckte var väldigt mystiskt. — Dessutom träffade vi canadensiska frivilligundomar, som berättade att de mest sysslar med segelflygning. Men de har i motsats till oss en bättre kontakt med piloterna i flygvapnet. Främst genom flygningen, som ofta sker på samma flygfält.

Sedan återstod hemresan till gamla Svedala. Det kändes verkligen litet kymigt att vara tvungen att lämna alla trevliga vänner i Canada.

◆◆ Vi flög över hela den canadensiska kontinenten och mellanlandade i Trenton, dit vi hade anlänt vid ankomsten. Resan till Västtyskland gick utan komplikationer och vid kvällsmiddagen hade vi många samtalsämnen och timmen blev sen då vi bröt upp och gick till förläggningen. — Följande dag åkte vi hem i DC-3:an och landade efter fyra timmars flygning åter hemma i Sverige.

En guvernör sa' en gång under canadabesöket, att dylika utbyten är bland det bästa som finns för att underlätta förståelsen mellan olika folk. — Jag vill här passa på att ge Norra Smålands Flygvapenföreringsinstruktörer en eloge för sitt fina arbete. Nämnas kan frivilligofficeren kadett Martinsson och en helt fantastisk ordförande, Rune Persson. Detta team har arbetat upp föreningen från ca 30 medlemmar till 250, vilket innebär att föreningen numera tillhör de tre största i Sverige. BRA GJORT!

Brandmyr

